

SZÉKELY HIRLAP.

Politikai és társadalmi lap s a „Jogász-egylet” közlönye.

Szerkesztői szállás:

Kazincz-utca 8II sz. hová a lap szellemi részét
illető cikkek küldendők.

Kiadó-hivatal:

Wittich József könyvkereskedése, hová az előfizetési pénzek
és reclamatiók küldendők.

Hirdetési díj: Egy háromszor hasábozott garmond sor
ára 6 kr; bélyegilleték minden hirdetés után külön 30 kr.

Hirdetéseket elfogad: helyben a kiadó-hivatal; Pesten:
Zeisler M. (király-utca 60. sz.) Bécsben: Haasenstein és Vogler
(Neu-Markt 11. sz.).

Megjelenik e lap

minden szerdán és szombaton egy egész íven.

ELŐFIZETÉSI ÁR:

Félévre 4 „
Negyedévre 2 „

Maros-Vásárhely, május 5.

(y) Egy városnak az emelkedését azon forgalom sűrűsége határozza meg, melyet magának kifejtetni képes s ez pedig nagyrésztben attól függ, minél nagyobb vidéknek tette magát központjává. Valahol csak kinézés volt arra, hogy egy város központiségének vidékét szélesebbre terjeszthesse ki, forgalmát élénkebbé és állandóbbá tegye, mindenütt arra törekedtek, hogy a növekedő forgalomnak utjából az akadályokat minél inkább elhárítsák. Maros-Vásárhely, ugy látszik, épen ellenkező politikát követ. Közelebbi időben a közlekedési utak fejlődésével és javulásával oly vidékeket is nyert meg forgalmának, melyeknek addig más vala központja. Részesült egy más szerencsében is, miszerint az itt székelő királyi táblának továbbra is itt maradásáról biztosítva lett, még pedig tetemesen megszorodott személyzettel; honvéd lovasság és gyalogság maradandó állomásvá lett. És mi történt ezen változásokkal. Először is a szállásoknak az árát roppantul felcsapták, piacza, mely Erdélyben olosóságáról volt híres, roppantul megdrágult s ugyan e történt a tűzifával és különösen az élelmi szerekkel, elannyira, hogy e városban, hol annak helyzete és egyébaránti viszonyainál fogva még a szükségnek kifejlődve lenni nem volna szabad, fogyasztási egyletek alakításának eszméje lépett fel a szintérre, mi magában eléggé mutatja azt, hogy az élet napról napra nehezebben küzdhet meg a folytonosan emelkedő drágulással. Ezen bajnak orvoslására, ugy látszik, legalkalmasabb eszköznek találtatt a kövezetvám felállítása, más szóval nehezítése a forgalomnak, akadályozása ide tódulásának, mintha csak szándékosan arra törekednénk, hogy benn nagyobb drágaságot idézzünk elő, minél inkább eltávolítsuk a forgalomnak ide tódulását s kényszerítsük a távolabbi, már nagymértékben ide szokott vidéket arra, hogy magának más központokat keressen, hol gyöngédebben bánnak el vele, méltó kimélettel s kevesebb bosszantással. Mintha csak, a leglángolóbb testvéri szeretet és részvét lángjától elragadtatva törekednénk arra, hogy a körülövedző kisebb piacoknak forgalmát emeljük és biztosítsuk, mert hiszen a miénk már annyira megtolult, hogy terhünkre van s nyakra főre el kell követnünk mindent, hogy megritkítsuk azt. Ilyes gondolatok csakugyan nem lebeghettek e város képviselte előtt, midőn a kövezetvám létesítését elhatározta, de annyival inkább a mint látszik, hogy egyszerre kizsákmányoljuk azon előnyöket, melyek eseményesen gazdaságbaeska termést biztosítottak, s nem gondoltunk egyszersmind arra, hogy a dusabb tényészetnek indult, de még mindig csak kora fejlődésében álló plántát kiméletesen ápolni kell, míg egészen kinövi magát, megerősödik és több termelésre hajbászását sem sinlendi meg.

Mi a kövezetvámot kezdetben sem pártoltuk egyfelől, mert nem tartottuk közigazgatási szempontból előnyösnek. Tudtuk, hogy ugy járunk vele, mint a földbirtokos szívtelen bérlőjével, ki három, négy év alatt kizsákmányolja a bérleménynek minden termő képességét, csak hogy mi nem

fogunk alább állani, midőn a forgalmat piacunktól elidegenítettük. Másfelől jogosultnak sem tartottuk rá a várost, oly valamiért venni vámot, a mi nincs, mert hiszen meglevő kövezetünk bizony még csak kevéssel nyújt több kényelmet a forgalmi közlekedésre, mint havasi tengely és kerék veszélyeztető utaink. Ha egy jól berendezett, és a szó valódi értelmében kikövezett város ily szerű adókat ró önmagára és forgalmi közlekedésére belsejében, annak van értelme és tekintheti magát jogosultnak rá, mert nyújt is érette megfelelő kényelmet és előnyöket, de ha velünk komolyan áll szembe valaki és kérdeni fogja, hogy hát hol van csakugyan az a miért mi jókora magas vámot veszünk, pirulás nélkül hol lesz a a felelet rá. Gondoljunk csak vissza rá, mennyi gyűlölettel viseltettünk az útvám iránt s az államot elvégre oda kényszerítettük, hogy a közlekedésnek ezen bosszantó zsarnokát elnémitsa s pedig sok helyen nem volt annyira igazságtalan, mert valóban jó uton jártunk érette, — s mi zsarnokaivá tesszük magunkat saját forgalmi közlekedésünknek, saját polgáraink és lakóinknak. Nem lehet ugyanis szemünk elől téveszteni, hogy a tulzott vám egyszer az által, hogy a belforgalmat megritkítja, másfelől az által, hogy a legaprólékosabb valamint legközvetlenebb szükségű élelmiszereket megdrágítja, legtöbb áldozatot és teher e város lakóira ró.

Alig vagyunk az ötödik napnál, hogy a vámolás megkezdett s a panaszoknak már is egész zápora hull. Egy kettős fogat 14 kr, két szekér beszállított széna 96 kr, egy borvizes székel külön böző czimek alatt 30 kr. vámot fizetett, a mint halljuk, sőt egy koesi, mert egy pár utazó bürönd volt fel kötve rá, mint terhes szekér vámolatott volna meg. Nem állunk ugyan jót ezeknek valóságáért, de miután minden perczen hallunk hasonló panaszokat, nem mulaszthatjuk el figyelmeztetni rá mindazokat, kiknek szép hivatása e város jövőjének megalapítása s haladásának biztosítása felett örködni. Ha már a kövezet-vámot quo quo modo felállították, legalább tegyék azt elhordozhatóvá és kezeltesék annyi kimélettel mennyivel, csak kezelni lehet ilyes dolgokat. Vessenek egy futó pillantást más városokra is pl. Bécsre vagy Pestre, a hol tudja az ember, hogy miért fizeti e vámot s a város lakói is tudják, hogy miért hordozzák az az által rájuk háromló áldozatokat s hasonlítsák össze, hogy aránylag mit fizetnek ott és mit követelnek itt. Komoly megfontolása nélkül a dolognak, ki lehet erőszakosan zsákmányolni a jelent, de bizonynyal bé telend rajtunk, hogy a mit megnyertünk a vámon, elveszítjük a réven s e város haladásának véreireit szikkasztjuk ki a jövőnek rovására.

ORSZÁGGYÜLÉS.

A képviselőház april 29-iki ülésében Dietrich Ignác a bírósági szervezés ügyében interpellálta az igazságügyminisztert: szándékozik-e és mi módokkal a megszavazott törvényjavaslatot az országgyűlés ezen ülésszakában végrehajtani.

Ezután a kormány részéről történt többféle előterjesztés. Gorove, közlekedési miniszter a flumei kikötőt, a gömöri vasutat és az első gácsországi vasut szerződését illetőleg nyújtott be törvényjavaslatokat, Szilávy

kereskedelmi miniszter pedig a Peru, Chili és Uruguay val kötött kereskedelmi szerződéseket terjeszté be.

Napirendre térve a ház, harmadszori olvasás után megszavazta az erdélyi arányosításról s a dalmátországi tűzifa adómentességéről szóló törvényjavaslatokat mire az ülés véget ért.

A legközelebbi ülés napja bizonytalan.

A május 1. ülésben több rendbeli bizottsági előterjesztés után napirend szerint tárgyalás alá került a Spanyolországgal kötött hajózási szerződésről szóló tvjavaslat. A ház észrevétel nélkül mind általánosságában mind részleteiben elfogadta az előterjesztést. Várady Gábor azon kérdésére, hogy e mult évben kelt szerződés már hatályba lépett-e, Szilávy kereskedelmi miniszter tagadólág felel.

Déli 12 órakor a ház a Quatemalával kötött szerződés tárgyalásához fogott.

* * *

A főrendiház mai ülésében napirenden volt a községi törvényjavaslat tárgyalása. A jogügyi bizottság tudvalevőképp általánosságában a tvjavaslatot elfogadásra ajánlta, részleteire nézve azonban többféle módosításokat indítványoz.

Tóth Vilmos belügyminiszter a bizottság által tett ellenvetéseket czáfolya, a javasolt módosítások ellenében a képviselőház által megszavazott szöveget ajánlja.

A bizottsági javaslat értelmében déli 12 órakor Szögyényi László emel szót.

— A főrendiház apr. 29. d. u. fél 2 órakor Cziráky János gr. elnöklete alatt tartott rövid ülésében Ivacsokovics György képviselőházi jegyző szabályszerű tárgyalás végett áthozta a képviselőház által végleg elfogadott, az irtványokról szóló tvjavaslatot, mely a jogügyi bizottsághoz utasítatik. Elnök bemutatja Haynald Lajos kalocsai érsek levelét, melyben távollétét gyöngékedéssel igazolja; továbbá Marosvásárhely fölterjesztését, melyben a május 7-én ott tartandó zászlószentelési ünnepélyre a főrendiházat meghívja. Az ülés erre három negyed 2 órakor szétoszlott.

Irodalmi restantiák.*)

(Egy kis interpellatio-féle)

A magyar könyvpiacz szapora forgalmáról ítélve, ugy látszik nincs okuk mainapság sem az íróknak, sem a kiadóknak a közönség részvételestől panaszkodni. De volt idő, és pedig nem nagyon régen, midőn a napi sajtó is hallatá nehezteleit s dorgálta a közönséget, mely főképp a komoly tárgyú, tudományos és szak-irodalom iránt a kor követelése — s az irodalom fejlettségéhez képest, nem a legnagyobb szorgoskodással érdeklődék. Igaza lehetett, s minden esetre igaza is volt a sajtónak több tekintetben, de feledte, hogy sok esethen az eladó és vevő kölcsönös viszonyát létesítő feltételeknek épen az eladó részéről elhanyagolásában rejlik e bajnak egyik fő oka. Jelenleg a számos ily eset közül, jelentősebb voltánál fogva, csak egy pár ily restantiáról akarok megemlékezni. Előzőt kilencz évvel, midőn a Czuczor-Fogarasy-féle akadémiai nagy szótár („A Magyar Nyelv Szótára”) kiadása megindítatott vala, Emich Gusztáv, a szótár kiadója ezen szövegzetű felhívással bocsátá világgá a nevezett mű első füzetét:

„Alólirt volt szerencsés ezen, a nemzet által várva várt munka, — a Magyar Nyelv nagy Szótára — kiadásával s szétküldésével a M. T. Akadémia által megbízatni.

Készen levén az egész munka s a nyomtatás megszakadás nélkül folyván, minden tiz hétben egy füzet adatik ki.

Pest, januárban, 1862.

Emich Gusztáv.

És lám, ebből „a nemzet által már kilencz év előtt várva várt” munkából mind maig csak 24 füzet jelent meg; holott azóta f. évi januárig 468 hét (52 × 9 = 468) telt el; mialatt a felhívásban adott ígért szerint ez ideig épen 46. 8 füzetnek kellett volna megjelennie. Ugy de, tudtom szerint, maga az egész mű összesen sem tesz 46 füzetet, hanem legfennebb 30—32-öt; miért is, ha a mű az idézett felhívás ígértéhez híven adatik vala, ugy már 1868-ban meg kellett volna kapnunk teljesen az egész művet, mit pedig nem csak akkor nem kaptunk, hanem ma azóta három évvel később sem bírnak.

Mi tehát ennek oka? E kérdésre én az irodalmi központtól távol provincián élő, felelni nem tudok. Azt hiszem, hogy erre maga a kiadói czég sem tudna kielé-

*) Laptársainkat kérjük e soraink szíves átvételére.

gítóleg felelni. Ha azonban azt kérdeznék tőlem, ki hibájul tulajdonítom e feltűnőleg helytelen mulasztást, mely nem kevésbé képes megingatni az irodalmi hitelt; pirulva bár, de bátran merném állítani (pedig nem vagyok s nem is leszek akadémikus soha), hogy az bizony legmagasabb tekintélyű, tudományos intézetünk hibája. Avagy céljának megfelelőleg vél-e az akadémia eljárni akkor, midőn ily terjedelmű kiadványai, kényelmesen kimért 6 év helyett, csak évtized múlva hozatnak közforgalomba? akkor, midőn a szóban levő műnek megjelenése „várva váratott” vala a nemzettől? Valjon ily mulasztások mellett meghonosítója, terjesztője és népszerűsítője leendő a tudományoknak? Avagy mit egyes ember buzgalma (Ballagi Mór) később a nyelvtudomány újabb vívmányai után sok tekintetben túlhaladva a nagy szótár álláspontját — időben pedig hamarabb adni képes volt: arra, a sokkezű és dús gazdag tudós társaság még évekig fog várni? Valjon az akadémia e példája emelni fogja-e az irodalmi hitelt általában, különösen pedig saját időszaki kiadványai iránt? Ilyesmit nem bátorkodnánk igazolni. Elmondjuk miért nem. 1862-ben Erdély egyik városában 53-an 53 példányban rendeltük vala meg a nagy Szótárt; de ha ma körületekintünk, úgy találjuk, hogy ez 53 közül csak magam vagyok egyedül, kit türelme el nem hagyott e vállalatnak valaha örömét érhetni, — bármi későn is. Meg vagyok győződve, hogy ez eset nem egyedüli széles Magyarországon; mindazáltal egymaga is eléggé leverőleg tanusodik az előfizetői bizalom és várakozás megingatottságának következményeiről. P. — a.

(Folytatása is lesz még.)

Helyi dolgok.

— **Graef honvéd tábornok** és kolozsvári honvéd-kerületi parancsnok, részint az épen fennálló honvéd-dandártanostályok megsemmisítése végett, részint pedig az itt f. hó 7-én (holnap vasárnapon) és Nagy-Szeben f. hó 14-én történendő honvédszászló-szenteléseken jelen leendő, tegnap városunkba érkezett; hol megérkezése után pár percczel a 27-ik honvédszászlóalj gyakorlatait figyelte és részint vezényelte.

— **A zászló-szentelési ünnepély** tartására vonatkozó eljárás (a katonaság részéről).

1. Az imasátor előtt kettős gyalogor áll, ha eleendő fegyveres erő van, ezélszerű lenne az ünnepélyes-tér ovásául egy fegyversort (Spalier) felállítani, melynek kötelessége volna a rendet fenntartani s csak azokat bocsátani a sátorba, vagy annak elejébe, kiknek ott hivatásuk van; a többi urirend az arcvonal és a sátor közti téren foglal helyet.

2. A kiálló honvédség az imasátor elébe vonul zászló nélkül s megfelelő távolságban arcvonalban veszi állását a sátor felé, (ha lovasság van, ez a két szárnya helyezi magát.)

3. Innét egy tiszt egy szakasszal a zászlóért megy, és ezt az imasátorhoz kíséri. A zászlót most csak egy tizedes hozza, a honvédség most nem tiszteleg, csak vállravezett fegyverrel fogadja azt.

4. A dobosok az imajelt adják a sátor előtt. 5. A parancsot tiszt a sátorba kíséri a zászlót, azt az oltár előtti asztalra téteti, mellé a tizedest állítja, ki a zászlót hozta. A zászlóval jött szakasz csapatjához csatlakozik.

6. Egy lelkész (Ft. Veszely K. esp. pléb. ur) ez ünnepélyhez alkalmazott beszédet tart a sátor előtt, hogy azt mindenki hallhassa. Ennek végeztével a törzs és főtisztek, nem különben a hivatalos vendégek, mind az imasátorba mennek kivéve egy századost, ki a kiállók vezény letét ezen időszakra átvesszi.

7. Mise kezdetével a fegyver lábhoz véendő. 8. A tisztek az oltár evangélium oldalánál, a meg-hivottak ellenkező részen foglalnak helyet.

9. Glorior első disztűz, a tisztelgés alatt, mely erre következik, a zenekar a néphymnust, vagyha zene nincs, a dobosok és kürtösök a előirt indulót játszá.

10. Az evangélium alatt a sátorbéli a zászlóaljhoz tartozó tisztek, a vallás és zászló védelme jeléül kardot rántanak, a tizedes a zászlót fölemeli. Evangélium végeztével kardok a hüvelybe, zászló az asztalra lesznek helyezendők.

Ekkor a második disztűz.

8. Az ur felmutatása alatt künn, mint benn, tiszt mint legénység imára letérdel.

9. A végső evangélium alatt a 7-ik §. ismételtetik. Ekkor a harmadik disztűz.

10. Mise után a tizedes nyitott zászlóval az oltár elébe térdel, azt jobb térdén tartva, a keresztanya vagy annak helyettese átadja a koszos lányoknak a szalagot, kik azt a zászlóra kötik. A pap beszenteli azt. A kivonult honvédség fegyverben áll. A beszentelés után a tizedes kiviszi a zászlót az arcvonal elébe, után a pap, tisztakar, városi képviselőség, és a többi vendégek. A fegyveres nép tisztelegve fogadja zászlóját, mely most egy asztalra tétetik, hol már a szegeknek, ár és kalapácsnak kell lennie.

11. A pap a három első szeptet a Szentháromság nevében a zászlónyelbe veri, erre a polgári hatóság leg-főbb képviselője (p. o. főispán, kir. biztos) egyet a király és királyné nevében, egyet a kerületi parancsnok, vagy zászlóalj parancsnok a fő parancsnok nevében, egyet a segéd tiszt a keresztanya nevében.

Ezeket követik a főtisztek, a zászlótartó őrmesterek 2 tizedes, 4 közhonvéd minden századból.

Ezek után jönnek a hivatalos urak és nők, kiknek szintén jogukban áll egyegy szeptet valaki nevében beverni. A szeptés alatt a legénység megvont fegyver alatt áll.

13. A fegyveres nép tiszteleg. Zene. A kerületi parancsnok átvesszi a tizedes kezéből a zászlót, ki rövid szavakkal azt a zászlóalj parancsnoknak átnyújtja, ki egy buzditó beszéddel zászlóaljához, átadja azt a zászlótartónak „Éljen a király!” fegyver vállra véték.

14. Fegyver lábhoz. A hadbíró a hadiszabályokat felolvassa, a honvédség a szentelt zászló alá esküszik. Vállhoz.

15. Visszavonulás az imasátorba (lásd 4. és 5. §.)

16. A kitett szentség előtt, Te Deum, ez alatt háromszor disztűz, zene.

A pap kimegy a szentséggel az imára térdelt legénység elébe.

Aldás, azután tisztelgés zenével.

17. Lásd 12. §.

18. Szemle után elléptetés.

(Ha az idő nem kedvező, a szertartási rész a piaci r. kath. plébánia templomba megy véghez.)

— **Felhívás.** A marosvásárhelyi uszoda egyesület t. cz. részvényesei felnéretnek, hogy az általuk aláírt részvények után még be nem fizetett részletet részvényenkint 15 o. é. frtot három részletben és pedig: 1871 május 15-én 5 frtot, június 15-én 5 frtot, július 15-én 5 o. é. frtot az egyesület pénztárnoka tekintetes Bucher Miksa urhoz annyival is inkább pontosan befizetni sziveskedjenek, mivel az uszoda tervezete elkészülvén, a városi képviselő testület által felajánlott tölgyfa anyagok rövid időn az egyesület birtokába jutván, egyéb anyagoknak beszerzése s általában maga az építkezés a t. cz. részvényes urak esetleges késlekedése által hátrányt szenvedne.

Maros-Vásárhely, 1871. május 1-én. A m.-vásárhelyi uszoda-egyesület választmányának megbízásából dr. Antal László, m. k. elnök, Staihl Antal, m. k. gondnok, Szász Róbert, m. k. jegyző.

— **Városunk t. tanácsa** márczius 27-éről kelt következő rendszabályokat adta ki: I. Szabályok, melyek szerint Maros-Vásárhelyt a főméltságu m. kir. belügyminiszterium által 1871-ki márczius 1-ső napján 4109. szám alatt megerősített tűzifa-vám, az 1871-ik évi május 1-től kezdve mindenki által és minden kivétel nélkül fizetendő: 1. Favám fizetés alá tartozik minden bármint célra felhasznált tűzifa, mely a város határán kívül eső vidékről száraz úton a városba szállítatik. 2. A favám jövőre a következő árak szerint váltatik meg: a) Egy 36 hüvelyk hosszú, kurtá öl puha vagy kemény tűzifáért fizetetik 10 kr. b) A 72 hüvelyk hosszú köböl puha vagy kemény tűzifáért 20 kr. c) Egy Székér tűzifáért, mely $\frac{1}{4}$ hosszú ölnél többet nem tartalmaz 5 kr. d) Egy szekér vessző vagy olyan ágfáért, melynek hegye nincs elvágva, úgy szinte egy szekér forgács vagy tuskóért 3 kr. — Jegyzés: Azon tűzifa, mely a városban vagy an-

nak határán akár helybeliek, akár idegenek által átvitetik, a nélkül hogy itt áruba bocsátatnák vagy lerakatták, a favám fizetésnek nem tárgya; valamint azon tűzifa sem, mely a városi község bárdosi erdejéről a városba szállítatik. — II. Árszabályzata azon illetékeknek, melyek Maros-Vásárhely sz. kir. városban a főméltságu magyar kir. belügyminiszterium által 1871-iki márczius 1-ső napján 4109. szám alatt megerősített kövezetvám fejében az 1871-ik évi május 1-ső napjától fogva mindenki által fizetendő: Kövezetvám. a) Egy befogott szekértől fizetendő 4 kr. b) Minden darab vonómarhától, mely a személyek kivételével két mázsánál nagyobb terhet nem szállító szekér elébe van fogva 3 kr. c) Minden darab vonómarhától, mely a személyek kivételével, két mázsánál nagyobb terhet szállító szekér elébe van fogva 5 kr. d) Egy ló, ökör, bika, tehén, bival, öszvér, szamar és hizott disznó be- vagy áthajtásáért 2 kr. e) Egy juh, bárány, szopó-borjony vagy csikó, kecske s nem hizott sertés vagy süldő-malac be- vagy áthajtásáért 1 kr. — Jegyzet: A kövezetvám fizetése alól csak a következő kivételek vannak: a) Minden es. kir. katonai, honvédségi, kincstári és katonai előfogatokra használt szekerek vonómarhától együtt. b) M.-Vásárhelyi polgárok, adózók és lakosok a városban állandóan tartott kocsijaik, szekereik, lovaik és egyéb marháikra nézve, a város egész határában és különösen még azon esetben is, ha üres vagy csak személyekkel terhelt szekerekkel a város határán kívül haladnak mennek, vagy onnét vissza jönnek, az árszabályzati illeték megfizetésére minden ilyes fuvartól kötelezetnek, — kivéve azon esetet, midőn a vidéki vásárookra akár saját, akár fogadott szekerekkel saját iparukhoz tartozó árucikkeket ki- és beszállítanak.

— **A m.-vásárhelyi takarékpénztárnak** 1871. április havi üzletforgalma.

Bevétel:

Pénztár maradvány márczius haváról	8849 ft 14 kr
Betétek 53 féltől	12815 „ 40 „
Visszafizetett váltók	84750 „ — „
„ előlegek	400 „ — „
„ zálogkölcsonők	312 „ — „
Befizetett kamatok	1703 „ 34 „
Különléle illetékek	872 „ 78 „
Megtérített kezelési költségek	23 „ 55 „
Késedelmi kamatok	8 „ 24 „
Értékpapírok eladásából	3020 „ — „
„ kamataiból	54 „ 78 „
Mai pénz intézettől	5 „ — „
Összesen	112814 „ 23 „

Kiadás:

Betét visszafizetés 44 félnek	13431 ft 81 kr
Kifizetett betéti folyó kamatok	104 „ 55 „
Leszámitolt váltók	91234 „ — „
Előlegek értékpapírokra.	390 „ — „
Zálogkölcsonők	1288 „ — „
Kifizetett részv. osztalékok 1870-ről	822 „ — „
„ 1869-ről	102 „ — „
Kezelési költségek	77 „ — „
Tiszti fizetések	291 „ 62 „
Berendezési költségek	23 „ 62 „
Postadíjak	5 „ 22 „
Alkusz díjjak	5 „ 78 „
Pénztármaradvány ápril hava 30.	5038 „ 63 „
Összesen	112814 „ 23 „

Maros-Vásárhelyt, 1871. május 3-án.

Z. Dr. Knöpfel V. Jenei Albert Rápoly Károly igazgató aligazgató. könyvvezető.

— **A helyi országos kórház-ban** 1871. áprilisben ápolott betegek kimutatása

	Férfi.	Nő.	Összesen.
A múlt hónapról maradt	29.	12.	41.
Áprilisben fölvetetett	35.	14.	49.
Összesen	64.	26.	90.
Meggyógyult	39.	13.	52.
Meghalt	3.	1.	4.
Összesen apadt	42.	14.	56.
Maradt májusra	22.	12.	34.

Az egész hónapban a hurutos kórjelleg mutatkozott

TÁRCSA.

A nőnem, s nőiség értéke.

(Németből.)

A nőt legegyszerűbben úgy képzelhetjük az emberi világban: mint a szeretet elvének képviselőjét; épen úgy, a mikép a férfiuban a jog elvének képviselőjét tekinthetjük. A nőnek egész alkotmányából, alakja- és belső lényegéből, mindenütt és szakadatlanul a szívnek gyöngédebb érzeménnyel sugárzanak által; s ezen érzeményeknek: a nő szerelmének megszenteltetése szőgyent és fájdalmat hoz a nőre, épen úgy, mint a férfira a jog és igazság megsértése.

Mióta a föld emberekkel népesülve van, az élet értéke, nemzetek és az egyes család boldogsága és balsorsa, minden időkben attól függött: mi módon szeretett a nő, s adá szerelmét a férjnek? És ma is az egész nemzet, a család, sőt az egyes ember műveltségi fokára nézve bizható próbamérő: a nők erkölcsi s anyagi viszonya a közéletben s a családban.

Mindezek mellett folyton akadtak s akadnak most is bolondok, kik gyötrelmes alapossággal kémlelik: ha valjon a nők valóban emberek legyenek-e? vagy hogy csak mint különös, a faj fenntartására szükséges oldal-lények teremtettek? s hogy, mint ilyenek az angyalokhoz — vagy az ördögökhöz számláltassanak-e? E furcsa különözök iratai részben maig is fenmaradtak, s ezek nemcsak érdekesek, deigen mulatságosak is azon furfangosságuk által, melylyel a kényes kérdések tárgyá-

tataak. Világos, hogy ellenmondásokban sem szűkölködnek e furcsa iratok; így pl. Boccaccio a „Nők dialá”-ban a nőket „ördögöknék” nevezi, míg ugyan ő általán mindenütt „isteníteni” szokta a nőket.

A nőnek főfeladata: feleséggé, házi asszonynya, anyává lenni; és bizonynyal a legnagyobb tiszteletre méltó: ha a nő hivatásának eme legfontosabb pontjairól meg-nem feledkezik. — E mellett mindazáltal jogosan, s ép annyira a nő érdekében követeli tőle a férfiu, hogy szel-leme, a pusztán gazdasági célok körén felül is emelked-ve, tiszta és szabad látkörrel birjon az élet belsőbb rend-szereiben, mert csak ekkor foghat ama magasabb eszménynek, mely lényében él, öntudatosan s önjutalmazóan megfelelni.

Az iménti alatt azonban teljességgel nem ama tul-művelődést értjük, mely az ész-ficammal határos, külön-nösen a tudományok és szépművészetek terén, hol a nő természeti alkotásánál fogva mindig inkább a közelebb, semmint a távolabb fekvő után nyujtsa ki kezét. Mert ha vesszük pl. a jelenben fölös számmal grassáló írónő-keket, úgy kétség alá sem jöhet, hogy mindazon nők a tudományok terén meg nem állhatnának. A női cse-lekvések egyedül sikerdús tere: az érzelmek vilá-gában, az érzelmi életben van; itten lobogtassa a nő, a színek, hangok s a költészet muzsáiban ama szent lángot, melylyel a természet őt oly kiválóan megajándé-kozta; s itt, e téren terjessze s tartsa meg a boldogító malasztot környezetében. Ily cselekvés és tevékenység foly-tán a nők befolyása a férfiakra, a legjelentékenyebbé vá-lik, és soha sem marad el érte az összeség leg-bálsabb elismerése.

A papucs.

(Németből.)

Hogy minő élete lehet egy szerencsétlen férfinak egy Xantippo méltó utódának oldala mellett, ki tenyeres talpason suhogtatja a házi jogart? — oh, ennek már pusztá képzetén is irtozatos sejtélem borzozhat végig min-den izüknön.... S ha másfelől tekinjük, mily jöltévoleg hat a szende nő gyöngéd érzelmé a férfi nyersebb erő-nyilvánulásaira: ugy a férfinak o félreismerhetlen nyer-ségét a gyöngédebb nemmeli egyesülésben — azonnal felfogjuk.

Minden érző és okos asszony kormányzólag, intéző-leg foly be a férfi cselekményeire. A különbség, melytől függ a hatás, csak abban fekszik: hogyan gyakoroltatik ama befolyás?

Midőn a nőnek önakarata vad viharoként gyökeres-től kitépni törekszik a férj férfiságát, akaraterjét: akkor az eredmény minden körülmények között csak vészhozó lehet. Midőn azonban a nőnek tisztelettel párosult sze-relméből kifolyó törekvései a férj akaraterjével; a nő szelidsége a férj hevéllyével; a nő gondossága a férj bá-torságával egyesül és egybeolvad: ekkor ömlik el a fér-fiu cselekvésin ama nemes mérséklet, mely legbiztosab-ban és mondhatni egyedül vezet egy boldog élet dicső céljához.

Megvetés és átok azért a papucs kormányra, mely gonosz nóktól suhogtatva, a férfi tetterjét megbénítja s a családi élet boldogságát feldúlja! Háromszoros áldás és dicséret azonban a szerelom aetheri papucsának, mely szelid női kézben a férfi cselekvését erősítve, fokozva, nemesítve, a legbensőbb s legholdogitóbb gyöngédség zászlóját jelképezi!

Rápoly Károly.

uralgani, a betegségek folyama nem volt rossz indulatú. — A kórház orvosi hivatala.

Folyó hó május 4-én tartott hetivásár. Egy 16 kupás véka tisztabuza legjobb 1.80. másod 1.44. elegy jobb 1.45. másod 1.30. Rozs jobb 1.35. másod 1.15. Zab 85 kr. Törökbuza 6 1.50. új 1.20. Fuszujka 1.10. Bükköny 1.20. Egy szekér széna 23 frt. Szalma 5 frt. Tüzfia kemény 5 frt. Egy jó hizott lud 3.80. Egy tyuk 55 kr. Egy pár csirke 60 kr.

— **Necrolog.** Erszénes Elek, kir. táblai irodai aligazgató, mély fájdalommal jelenti szeretett mostoha anyja Szöllősi Susánna Maros-Vásárhely sz. kir. városa több ízben volt főbírája, s országgyűlési képviselője, Erszénes József özvegyének, 1871-ik évi május hó 2-án, reggeli 6 óra körül életének 67-ik, özvegyiségének 16-ik évében bélhártyalob folytán történt elhunytát. A rend, s takarékoság mintaképe, a mai korban megítélt jó házi asszonyok egyikének meghalt tetemei folyó 1871-ik év május hava 4-én délutáni 4 óra körül fognak n.-szent-király utcái 45. számú lakából, a háznál tartandó rövid ima után a helyi helyfőbírók sarkertjébe szállítani, s boldogult férje, s leánya hamvai mellé elhelyeztetni. Béke poraira!

Hogy lehetne könnyű szerrel iskolákat állítani?

Erre a kérdésre, a „Jászkunság“ cziműlap utolsó száma, igen bőlesen és igen eredetileg felel meg.

A nevezett lap a tudomány sokféle használatát kiemeli, hogy az, ki iskolába járt, tehát tanult ember, soha sem veteledhetik arra, hogy a más tulajdonát ellopja. Például hozzáfel Németországot, hol tolvajlás épen nem, vagy nagyon ritkán fordul elő. Azután fel van hozva egy magyarországi kis város is, Felső-Lövő, Vas megyében, hol már a régi időtől fogva igen jó iskolák voltak, és a hol a községben nincsen egyetlen ember sem, ki írni olvasni sőt ennél többet is ne tudna.

Nos, s mi hasznát hozott a falunak a sok tudomány? — folytatja a nevezett lap. Csak egyet említek. Az egész faluban egyetlen egy kutya volt, az iskolaigazgatóné ölebe. A kimosott ruha a kötélre hált az udvaron, vagy a gyümölcsös kertben; a tüzelőfa fölaprózva az utcára volt szépen rakva az ablak alá, — és senki sem emlékezett arra, hogy a községben valakinek valamije elveszett volna. Ily nép között lakni földi menyország. Nálunk midőn a nappali zaj elcsendesül, akkor a kutyák kezdik el ugató kötelességeiket.

Egy 6000 lelket számláló községben van mintegy ezer ház. Minden háznál legalább egy kutya. Persze szükség van a vagyonőrzésre, mert a műveltség hatása a jövőben épülő iskolák után várható csak.

Tehát ezer kutya. Egy kutya megeszik annyi eleséget, a mennyivel egy malacz beéri, ha mindig az udvaron tartjuk is. Egy esztendő malaczának az árát csak 10 forintba tegyük (pedig többet is meg ér) már 10 ezer forintjába kerül a közönségnek a kutyatartás.

Ha a nadrágok, szoknyák és bundák kutyák általi összetépését nem is említjük; ha a lábikra-kiharapások iránt érzéketlenek vagyunk; ha a veszett-kutyák általi ijedelmet s szerencsétlenségeket, károkat mellőzzük, még is 10 ezer forintba jön egy községnek kutyák általi vagyon-őrzése.

Pedig a börtönök is tele vannak. Az után hány tolvajlás nem derül ki, mennyi csendbiztos, rendőr, pandúr és tudná a mindentudó, mi mindenféle ör nem őrizi csekély vagyonunkat! És mégis lopnak bizony mindenütt ott, hol a nép műveletlen.

Most nézzük, mennyibe jöne évenként egy 6000 lélekkel bíró községnek művelt állapotba való helyezése.

Tehát kellene hét iskola, ezekben tanítana hét tanító. Ha egy tanítónak a fizetése lenne 600 forint (Ez pedig nem rossz fizetés lenne!) 6-szor 7 = 42, tehát 4,200 forint.

Fé 5,800 forinttal tesz kevesebbet, mint az ezer kutyának kitartása. Jó volna, ha e kis számadással minden ember megismerkedne!

Szekelyföld.

Neveljünk gyümölcsfákat!

Alesik, 1871. ápril 29.

A ki Csíkszék helyi viszonyaival csak némileg ismeretes, sajnos észlelhetné, hogy földmivelőink legnagyobb része a birtokviszony kedvezőtlen volta miatt, dacára a bámulatra méltó hangyaszorgalomnak, folytonos nélkülözésnek van kitéve.

Belgium népesedési viszonya a földterület nagyságához arányosítva, még a miénknél is sokkal kedvezőtlenebb, s mégis Belgium egyike Európa legvirágzóbb államainak.

„Könnyű nekik! — veti ellen Gábris bátyám — mert gyáraik megszámlálhatatlanok s mindenből pénzt csinálnak; míg nekünk a keskeny földbe vetett magból kell a jó Isten áldását várunk.“

Nem tagadom, hogy Gábris bátya okos ember, de e tekintetben még sem adok igazat; mert a gyárak sem ok nélkül keletkeztek. A szükség emelte azokat, hogy általuk jólétet biztosítsanak csupán a föld áldásából megélni nem tudó nép számára.

Régi közmondás nálunk magyaroknál, hogy „többet ésszel mint erővel!“

Kövessük az arany tanácsot mi is s használjunk fel minél többet a jólét emelésére kínálkozó alkalmak számtalan neme közül.

Mig eléggé szükségessé vált gyáraink kérdését a már nem igen távol levő idő megoldása, igyekezzünk legalább a könnyebben hatalmunkba ejthető eszközökkel emelni megapadt jövedelmi forrásunkat.

Addig is, a mig alkalmam lenne több módot felsorolni, a legegyszerűbbre kívánom felhívni atyámfiainak figyelmét: neveljünk gyümölcsfákat!

Ne rázza a fejét, Gábris bátyám! Látom szemeiből, mit akar mondani. Mikor lesz abból valami? ki éri örömét? Aztán eljő a szomszéd gyereke s nem elég, hogy az almát hirtől elhordja a fáról, de még ágait is lehasogatja s ráadásul összetapodja veteményemet! Ezek akarnak lenni kifogásai, nem de?

Ha meghallgat, minden aggodalmát eloszlatom.

A vetés után is sokáig kell várakoznunk, mig az aratás ideje megérkezik s ezt sokan nem érzük meg, kik a vetést jó egészséggel végeztük; de azért sem a földet nem hagyjuk vetetlenül, sem pedig a gabona nem veszt a mezőn; — mert ha mi időközben elhalnánk is, lesz, ki az áldást haza takarítsa. Nem is kell valami igen hosszú idő a gyümölcsfa fölnövése, mert földünk áldott talaján a legkisebb oltvány is 4—5 év alatt meghozza első adóját. Az én gyümölcsösöm csak 3 éves s fáimnak legalább egy harmada már gazdag termő ágakat mutat. Hogy pedig a szomszéd fia el ne hordja almánkat, legyünk azon, hogy legyen a szomszédnak is, legyen minden gazdának gyümölcsfája!

Olaszország szántóföldjein rengeteg gyümölcsösök terülnek el. A borzodák, a földek végei s minden talpalatnyi tér, mely szántás-vetésre nem alkalmas, eper-, füge-, citrom-, narancs- s másnemű gyümölcsfákkal sőt borszőlővel is be van ültetve s nem fél senki, hogy elhordják, mert bőiben vannak s a mint tudjuk, e gyümölcsök gazdag jövedelmet biztosítanak a termelőnek.

Hogy nálunk is a lehető legtöbb gazdának legyen gyümölcsfája, erre a legegyszerűbb mód az lenne, hogy minden község bocsásson legalább egy hold területű jó talajú földet a néptanító rendelkezése alá. Ez nevelne mindenkinek előttről magról elegendő mennyiségű vadoncsót; a telek szabadon maradt részét pedig osztaná fel egyenlő hasábkban tanítványai között, kik helyeiket vadoncsókkal beültetvén, ezeket tavasszal és őszön a tanító vezetése alatt oltás vagy szemzés által megnevesítenék. A megfogamzott oltványokat egy — két éves korban a tanuló felerészben mint sajátjukat vinnék haza és ültetnék el; a más fele pedig az iskolai pénztár javára árusíttatnék el s az üresen maradt hely miveltenék megint az előbb említett módon tovább.

Ezen kezeléssel nemcsak a gyermek kapna már zsenge korában nemes ösztönt a földművelésre hanem a felajánlott telek is dus kamatokban fizetné vissza az általa képviselt tőkét s 8—10 év alatt minden község viruló nemes gyümölcsfákkal bőven elleven látva, nem kell majd szomorúan nézünk, mint hordják asszonyaink drága kenderünköt, gabonánkat stb. cserébe a távol vidékről ide fuvarozott s többnyire egészségtelen szilva- és fanyar vaczkorót; hanem e helyett lesz saját természetű gyümölcsünk, a miből nemcsak a télire tudunk eleget aszálni és befőzni magunknak, de a fölösleget még annyi pénzt is tudunk majd minden fáradság nélkül keresni, a miből adónkat kényelmesen kifizessük s gyermekeinknek télire egy pár csizmát s egy jó meleg sapkát vegyünk.

Azok számára, a kik ohajtának a gyümölcsfa tenyésztés módjával megismerkedni, de nincs alkalmuk kiemeltebb szakmunkákkal rendelkezni, ezélszerűnek látom egy igen kedves barátunk, besenyői birtokos t. Balog János urnak igen egyszerű, könnyen kezelhető gyümölcsfa tenyésztési módját e lapok tisztelt szerkesztőjének kéziratban rendelkezése alá bocsátani; megjegyezvén, hogy a mű nem volt saját alá szánva, de mi, kik a tisztelt szerző igen jól berendezett gazdaságát s a netovább magaslatán álló saját tenyésztési gyümölcsösét ismerjük, fölkértük őt, eljárásai módorának közlésére, a mit az ide csatolt kéziratban meg is nyertünk egy levél kíséretében, melynek egyik tételét következőleg hangzik.

„..... Látni fogod, hogy csakis a legszükségesebbekre terjeszkedtem; valaminthet azt is, hogy a művészek mintegy a sietés béléget viseli magán s még más fogatkozásai is lehetnek. Azért bizton hiszem és remélem, hogyha olvasd és olvassátok, nem fogod és nem fogjátok pályamunka polezára emelni; miért is az ez elleni tiltakozás fölösleges is volna. Mindazáltal, ha a czélunk megfelelőnek vélelmezték, azt az én kedves Csíkszékomban terjeszteni ezennel rendelkezésemre bocsátom.“

S miután mi a czélunk igenis megfelelőnek tartjuk, hogy ily jelet mű minél nagyobb körben elterjedjen, nem véljük a tisztelt szerző szerénységét megsérteni, midőn ohajunkat nyilvánítjuk aziránt, hogy a tapintatos munka méltó helyén, a „Szekely Hírlap“ illető rovatában mielőbb napvilágot lásson.“)

Azár.

(Folytatása következik.)

KÜLFÖLD.

A francia kormány csapatai, melyek a múlt héten Páris számos erőiben elhallgattatták a commune ágyuit s jelentékenyebb hadállások birtokába jutottak vala e napokban készültek Mac-Mahon vezérlete alatt egyetemes és egy idejű tamadást intézni Páris ellen. Minő sikerű volt e majus 1-én kivinni szándékolt haditény, melynek szerencsés megejtetésére a versaillesi kormány s vele az egész Franciaország oly régóta készül és oly régóta vár, a távsodrony még nem hozta meg. A nemzetgyűlés és Thiers egyiránt a legjobbat reménylik, de a mint az őrz államférfi a minapi ülések egyikén magát, könyekre fakadva, fejező ki, a polgárháború csak érzékeny veszteséggel érhet véget.

Mondják, hogy a honfivér ontásától oly igen ajongó, szelidlelkű kormányelnököt azon elhatározásra, mely sze-

*) Noha, mint mezőben szakmunka — kissé túlhaladja lapunk keretét, mégis készséggel teljesítjük méltó ohajtását; már csak azért is, hogy lássa szekely népünk, miszerint az ő bármennyű jövedelmét czélzó minden egyes hang a „Szekely Hírlap“-ban mindenkor hallathatja magát.

rint Páris egyetemes megtámadásába belegyezését adja egyebek mellett, azon körülmény is indítá, miszerint maga a nemzetgyűlés is belegyezését adá arra, hogy a védelmi kormány ellen vizsgálat indíttassék.

Algiréből is mind untalan leverő hírek érkeznek. A fellázadt arab néptörzsek nem hódoltak meg, s a helyzet oly fordulatot vett, hogy Gueydon, argiri kormányzó, azonnali erősítéseket kért a versaillesi kormánytól. Touluban folynak is a készülétek új katonai szállításokra s számos mitrailense-t is szereltek fel, melynek alkalmazásától a francia tisztek legtöbbet remélnek.

A német birodalmi tanács az Elsass és Lotharingia bekebelezésére vonatkozó törvényjavaslatot egy 28 tagu bizottsághoz utasította. Bismarck kifejtette e bekebelezés szükségességét Európa bekéjének biztosítására s végül azt mondá: „A hadi költségek az erődök lerombolásával együtt ránk nézve nem voltak elegendők; a semlegesített Elsass és Lotharingiának sem kedve sem ereje nem lett volna háboru esetén semlegességét megtartani, — mi német türelemmel és szeretettel s főleg közszabadság által fognunk igyekezni Elsass és Lotharingia ellenkező német népességét megnyerni.“

Rómából ápril 28-ról azon hírt vesszük, hogy a pápa kedvezően fogadta Amato bíbornok ajánlatát, mely a Florencz és Róma közti kiegyezést kísérti meg. A curia reménye, hogy Franciaország legközelebb a pápa világi hatalmának visszaállítására fognaközben járni, jelentékenyen csökkent. Hiteles forrásból hírlík, hogy az új francia követ Harcourt Antonellivel első összejövetele alkalmával nem bocsátkozott politikai fejtegetésbe, s csak arra szorítkozott, hogy kifejezést adjon ama tiszteletnek, melylyel ő maga és a versaillesi kormány a pápa iránt viseltetnek. Midőn Antonelli türelmetlenül a politikára vitte át a beszélgetés tárgyát, Harcourt kijelenté, hogy Franciaország ohajtja azon idő eljövételét, midőn a pápának birtoka visszaszerzéséhez segítségket nyújthatna, de jelenlegi szerencsétlen helyzetében mit sem tehet. Az 1871. köztársaság egészen különböző az 1848-iki köztársaságtól és Olaszország viszonyai is lényegesen másként alakultak azóta. Sajnálja, hogy így kell nyilatkoznia, de kénytelen kijelenteni, hogy küldetése a jelen pillanatban egyedül a Franciaországot kormányzó férfiak jóakarata-nak bizonyítékául tekintendő.

A madridi cortesnek, Castelar heves támadásai miatt a király, monarchikus kormányforma és kormány ellen, nagyon zajosak voltak közelebbi ülései. Egyik ülésen, midőn a többségnek „Rendre!“ kiáltásából keletkezett hatalmas zaj végre nehezen lecsendesült, Olozaga a cortes elnöke emelt hangon így szólt Castelarhoz: „Képviselő ur, önnek beszélni szabad, meghallgatjuk; de nem tűröm, hogy a király személye belevonassék a discussióba. A király személye sérthetetlen!“

Távirati hírek:

Lyon, ápril 30. A Werderféle csapatok hazafelé indultokban parancsot vettek, hogy Franciaországban maradjanak. Németországból Colmáron át újabb porosz csapatok jöttek be, melyek a korábban megszállva tartott pontokat s így Montbéliardot is elfoglalták.

London, máj. 1. A párisi érsek szabadon bocsátott. — Biottk. Cambraiból csapatok nélkül Versaillesba érkezett.

Brüsszel, máj. 1. Az „Étoile belge“ szerint a commune tagjai feltörték az állampénztárt s abból négy millió járadék-jegyet vittek el; míg azonban a zsákmánnyal a városházára siettek, utközben egy millió értékű jegyet elvesztettek, vagy elikkasztottak.

Brüsszel, máj. 1. A versaillesi kormány a német hadvezényletnek 72 millió frankot fizetett ki az élelmezési költségek fejében. (Ily súlyos áldozatok hozatalára van kárhoztatva e szerencsétlen ország a lázadás által.)

München, máj. 2. A király és Lutz államügyér ide visszaváratnak, hogy a mindig égetőbbé váló valláskérdést beható tanácskozás alá vegyék.

Páris, máj. 3. A főtámadás Páris ellen május elsőjén kezdődött. A bombázás igen heves, úgy hogy a lakosság nem mer házaiból kijőni. Mac-Mahon ezuttal miaden áron be akarja venni Párist. Cluseret, a communeban keletkezett viszályok folytán elfogatott, Delacruze hasonlóképen. A commune öttagu jóléttbizottságot választott. Berlinben sokat beszélnek Napoleon visszahelyezéséről. A németek beavatkozása még nem bizonyos. Domrowski ismét megsebesült.

VEGYES.

— **A Maros-Ludason** és vidékére is kiterjedőleg megalapult kisegítő pénztáregyletbeni részvétre nézve — melyikét módon lehet, alapító vagy részvényes tagság által: alapítótag az ki egyszer mindenkorra az egylet pénztárába 100 o. é. frtot; részvényes tag az, ki aláírásakor 5 ft o. é. és havonként 50 krt fizet be — az alanti aláírás azon megjegyzéssel nyitattik meg, hogy a befizetések ideiglenes pénztárnok Nyerges József kezelése által j. év május 20-ig multhatlanul történjenek meg, mivel az intézet alakító közgyűlését j. év május 29-én tartandván, működését j. évi június 1-én megkezdendi. Maros-Ludason, 1871, mártius 25-én. Gr. Bethlen Géza ideiglenes igazgató, Hancz Pál ideigl. aligazgató, Nyerges József ideigl. pénvtárnok, Kazatsai Antal ideigl. könyvvezető.

— **A Biró-Orbán-féle** sajtópőre hó 4-n került itmél a pesti esküdtszék elé. Mint látszik mindkét fél erőlesen hozzá lát, hogy az ítélet saját részére üssön ki. Füzesséri, Biró ügyvéde, az első tárgyalás menetét és okmányait — mint az ellenőr mondja több adat részrehajló elhallgatásával — egy röpiratban közzétette s most erősen colportálja (Kossuthnak is küldött egy példányt), ezzel szemben pedig az ellenőr felújítja az esküdtek emlékeztetőben a Biró M. ellen szóló adatokat s így, aa mint láthatjuk, mindkét fél eléggé meg nem róható pressiót kíván gyakorolni előre is az esküdtek meggyőződésére.

Ez uton saját magunk ássuk alá az esküdtzéki intézményt, mely pedig ép minden irányu függetlenségében hordja legfőbb támaszát.

— **A magyar keleti vaspálya** részvényesei és kötvénytulajdonosai között kétség merült föl az iránt, mikor lép életbe az e pályának engedélyezett állami kamatbiztosíték, az egész vasut, vagy mindjárt egyes vonalrészek elkészülte után-e? Ez ügyben több kötvénytulajdonos kérdést intézett az igazgatótanácshoz s ez azon választ adta, hogy államgarancia mindjárt az egyes vonalrészek megnyitása után életbe lép s p. o. a kolozsvárnagyvárddi vonaltól f. év elején már igénybe is vétetett.

— **Egy csapással két legyet!** A székesfehérvármegyei másodtanfelügyelő több községben szerencsésen keresztül vitte, hogy iskolás gyermekek helyett a libákat koldusokkal örzítetik. E praktikus józan gondolat nem ártana, ha máshol is találna követőkre!

— **A honvédséghez** számos tiszt ki nevezését hoz a hivatalos lap április 30-diki száma. Alesredesekké neveztettek ki a következő őrnagyok: Duleszko Balázs, Mussulin Emil, Mészey György, nyáregyházi báró Nyáry Adolf, Iklódy Gusztáv, Sztankó Soma, Posta Ferencz, Tolnay Gábor, Török József, Staud Adolf, Ayer Mihály, továbbá őrnagyokká: gr. Pongrácz Károly, Gyorgyevics György, Králicz Dénes és Werklán Ferencz századosok; századosná 8 főhadnagy, főhadnaggyá 29 hadnagy (közülük kolozsvári században Velle Sándor), hadnaggyá 30 szabadságolt állományú hadnagy.

— **A derék Ascherman Ferenczet**, ki a honvédelmi miniszteriumnál mint osztálytanácsos volt alkalmazva, Ő felsége legközelebből gyalogsági honvédezséssé és a szegedi honvéd kerület parancsnokává nevezte ki.

— **Az újonczás eredménye Erdélyben.** Erdélyre 6207 újoncz volt kivétel. Tényleg kiállított 5921 ember a közös hadsereg tényleges állományához, és 294 a póttartalékhoz: Igy tehát 8 újonczal több állított ki. A honvédséghez 1885 újoncz soroztatott be. A katonakötelezettek közül Erdélyből 4971 távol van. Az újonczozás feb. 1-n vette kezdetét és apr. 16-ig tartott.

A közönség köréből.

Szomorú kénytelenség. Folyó év elején, aajt, midőn hőmenéssel a Nyárad is legtöbbet szokott garázdálkodni, — „Nyárad” nevű álarozos vitéz a „M. P.”-ban a m.-vásárhelyi év. ref. főtanoda előjárását ugyan csak megmozdítja, in fine, sikkasztással etc. vádolja. Természetesen lett zsongás-bongás, feleselések, s még beperlésseli fenyegetőzések is. „Nyárad ur — ugy látszik — kajtár, de nyúl szívű ember, s nem fut-hatván el mint utólerhetlen druszája: a Nyárad — a raj-tavesztés elől, ugyancsak a „M. P.”-ban visszavonta a merész nagy vádat.

Es lőn nagy csendesség... De mégis fenmarad egy kérdés: vajon ki írhatta azon gallimathias-szerű hamis vádat?

A világ szeret találgatni. — Akkor mindjárt zum-mogták, s ma is mondogatják, hogy ama vádat én irtam volna. Becsületes embernek nem kell idegen érdem, de nem is fér meg raja az idegen mocok. A „M. P.”-nál emiatt már kétszer is kopogtattam, de siker nélkül; ugylátszik, ártatlan ember tisztázására nem exis-tál azon lap.

Nekem pedig, mert ártatlan vagyok e dologban, tisztázódnom kell, s a nyul hadd ugorjék ki a bokorból. Azért, ha a t. szerkesztőség másként felnem veszi, tehát kérem, vegye fel fizetésért (bár szegény ember vagyok s nehezemre esik) a „Nyilttér” ronathba *) jelen felszólítást, mely szerint: az általam tisztelt főtanodai előjárásról birja oda a „M. P.”-t, hogy nyilatkoztassa ki azt: hogy ama kérdéses vádat én irtam-e vagy nem? Ha pedig a t. előjárásnak ezton nem sikerülne enge-met a gyanúsítás terhe alól teljesen felmenteni, ugy jogosan követelem, hogy fenyegetőzést „Nyárad” ur per-befogatása iránt a t. előjárásról saját becsületének érdekében is, beváltani tovább ne késsék. Lőrincz-falva, 1871. május 2-án.

Pap Elek, ref. lelkész.

Törvénykezés.

A m.-vásárhelyi m. kir. ítélő táblánál 1871. május 8. és következő napjain a következő ügyek fognak nyilvános ülésben tárgyalatni.

I. Tanács polgári ügyben.

Előadó k. t. bíró Ferencz Károly.
Veres József Bodola Roza és társa e. 500 frt i. Pap Juon lui Pavel Berkovics Eszter e. zálagos föld ki-bocsátása i. Miske Istvánné Retegyi Sigmund e. 16 frt i. Wolf Abraham Krenzer Johann e. egy borsajtó i. Dósa Mária Buda Vaszilia és társa e. 260 frt i. Krajnik Ro-mulus Krajnik Josziv e. sommás visszahelyezés i.

Előadó k. t. bíró Lészay Lajos.
Goll és társai özv. Molnár Józsefné e. kárpotlás kiutalása i. Földvári György és neje hagyatéki ügye. A kolozsvári év. ref. főtanodának Richtzeit Sigmund e. 3178 frt 24 kr. i. Kráinik Szimion Máthé Jrimia e. birtok-

*) Lapunknak „nyílt tér” rovata nincsen, s míg mi vezet-jük, nem is lesz; azért azon rovatnak „jóvedelmes” anyaga lapun-kat nem „gazdagítja”. Jelen önvédelmi sorokat a beküldő tisz-telt munkatársunk iránt barátságból s azon legjobb hiszemű fel-tevésben adjuk, hogy nekik mindenekben igaza van. Kijelentjük azonban, hogy e közleményről csak is a sajtóhatósággal szemben válnakunk felelőséget, és hogy az ebből aetalan eredhető polemikák számára sem „Nyárad” urnak sem másnak tért nem adhatunk, köz-érdektől tárgyak számára szükségesebb lévén lapunk szük terje-delme.

Nyomatja Imreh Sándor Maros-Vásárhelytől, az ev. ref főiskola gyorsajóján 1871.

Iskola Alapítvány - Kolozsvári Központi Egyetemi Könyvtár © Fundația pentru Școală - BCU Cluj-Napoca.

háborítás Goll és társai Barcsai Mihály e. kárpotlás ki-utalása Mayer Jakob Zsombori Sarolla e. 94 frt és j. i. gr. Bethlen Lajos Panajoth Sándor és társai e. 86,504 frt biztosítás i. Faragó István Szilágyi István örökössei e. kárpotlások kiutalása i. Goll és társai Komáromi Györgyné gr. Csáki Rozália e. 20,000 frt biztosítás i.

Előadó k. t. bíró Csergedi János.

Dragoi Mária Plesa Todor Katana e. sommás vissza-helyezés i. Goja Simion Bota Niculai lui Simtion e. 98 frt 50 kr. követelés és j. i. Surdea Todor Lobonez Simion e. 40 frt és j. i. Todea Juon Pletia Gaitia George ellen egy szekérlánc kiadása vagy 2 frt 40 kr. megtérítése i. Scorbu Paraskiva Scorbu Todor e. sommás visszahelyezés i. Popa Niculai Resiga Niculai lui Todor és társai e. sommás visszahelyezés i. Pasca Simtion Pasca Juon és társa e. sommás visszahelyezés i. Moise Mosoiu Sierbanu Vlad Juon e. 150 frt kártérítés i.

Előadó k. t. bíró Gyarmathy Sámuel.

Ilina I. Juon Dicu Szakács Gavrilla e. egy föld visszabocsátása i. Kerekes József Miklós Elek e. 1008 frt i. Szelistye községe Ecselő községe e. határ igazítás Zeyk Adam Zeyk Maria e. osztályos kereset Szentmikulósi Bék-láné Török Borbára Goll és társai czég e. urbéri kár-potláshoz igény i. Gyulafehérvár községe Mendel Jozsef e. haszonbéri hátralék i. Rác János Steklik Luiza e. 20 frt i. Schmidt György Bauer János e. sommás vissza-helyezés i. László Ignác Luka Petru e. sommás vissza-helyezés i.

Előadó k. t. bíró Dr. Endes Gábor.

Bodeanu Miklós Munteanu Anna e. 300 frt s. j. i. Szabó Károly Kachler József e. 46 frt s. j. i. Placsintár Ödön Nyegrutz Jakab e. 140 frt i. Csókfalva községe Szoboszlai György e. 151 frt 10 kr. i. Gál Gizella Gelli Dalinda e. 60 frt 7 kr. s. j. i. özv. Gyöngyösi Sándorné dr. Kühbacher Ferencz e. felhalalmazás visszaadása i. Csukuj Markuj Tordai István e. 100 frt i. özv. Barcsay Zsigmond Hidvégi Abraham e. 114 frt 30 kr. i.

Előadó k. t. bíró Deési Farkas.

Springer Miksa a Mara Józsefné Török Katalin örökössei e. urbéri kárpotlás átutalása i. Korbuly Bogdán Mara Lőrincz e. urbéri kárpotlás átutalása i. Casanova Fanni Benoit Fouraut és neje e. 607 frt váltó i. Schön-berger Dávid Sámson testvérek e. szolgálatibér megfizetése i. Morscher Károly Kákova községe e. ügyvédijak folyosítása i. György János Herlea Miklós és társai e. 1000 frt i. Gyulai Ferencz és társai Budorló községe e. 685 frt i. Benkő József gr. Bethlen Farkas hagyatéka e. 116 frt 40 kr. i. Konez Károlina Paszthoi Lőrinczné Máthé Albert e. 210 frt haszonbér hátralék i. Pászthoi

Daniel Lőrincz Benkő József e. sommás visszahelyezés i. Demeter Dániel Gross Pál hagyatéka e. 207 frt Varga Pál János Szigethy Károly e. 207 frt i. Kovács Juliánna Kiss Mózes és Butak Róza e. 40 frt i.

(Vége következik.)

Jegyzéke

a marosvásárhelyi m. kir. urbéri törvényszéknél, folyó 1871. évi május 6-án nyilvános ülésben előadandó ügydaraboknak. Ülnök Tamási Béla által.

M.-Kövesdi Kis Mihálynak Gálfalvi Imre e. u. p. Antal Imrének Bartha István, Timár András, Magyar Márton Roska Jozsiv Román János e. n. p. Timár Tó-dornak Antal Imre e. n. p. Benkő Ferencznek m.-köves-di Kirilla István és társai e. p. Ugyanannak Burkus Kosztán, Tamás Mihály, Tamás István, Székely János, Bende Elek e. u. p. M.-Bánci Balázs Mihálynak gr. Lázár Eszter e. u. p. B. Henter József után Desefi Anna és Jozefának m.-bánci Pap Juon e. Lánzos György, Szöcs Stéfán, Pavel Stefan, Bota Todor, Szukukán Gavrilla, Fe-kete Juon Kira e. u. p. Sauleán Niculaj e. u. p. Lukácsfi Sándornénak mikeszászi Mán Juon e. u. p. Horváth Fe-rencznek ernyei Máthé Todor és Nienlaj e. u. p.

Pótülnök Gyárfás József által.

B. Miske Imrének Muszkás Stéfán e. u. p. Ugyan-annak Füzüktyán Jozsiv e. b. Rottenthal Henriknek Ig-nát Todor e. u. p. Kaáli Nagy Domokosnak Oláh Mitru János e. u. p. Benke Ferencznek Pap Juon I. Ilie e. u. p. Nyárad-szt-benedeki közhelyek elkülönítése iránti per g. Toldalagi Mihálynénak a volt urbéresek e. p. Kaáli Nagy Domokosnak Tordai István e. p. Ajtai Samunak Comce Petru e. u. p.

Bécsi tőzsdei árkelet.

(Május 5)

5% metallique	59.10
5% nemz. államkölcsön	68.75
1860. államkötvény	77.50
Bankrészvény	748.—
Hitelrészvény	281.70
London	125.—
Ezüst	122.50
Arany	5.90
Napoleon arany	9.91
Földteh. ment. kötvény magyarhoni	79.80
" " " temesi	78.20
" " " erdélyi	75.—
" " " horvát-slavon	83.50

Felelős szerkesztő: RÁPOLTY KÁROLY.

H I R D E T M E N Y E K

Az általános elemi biztosítóbank

melynek intézményei a kielégítésre legteljesebb biztosítékot nyújtanak, alólírt elfogad biztosítási ajánlatokat

tűz, villámcsapás és szétrombolás ellen

lak- és gazdasági épületekre, áruraktárokra, kicséptelt vagy szalmában levő terményre, a mezei gazdaság és müipar egyébtterményeire

földmivelői és más szerszámokra, állatok gyárak, gépek és szerekre,

háziesszközök u. m. butorok, ruha és féléhennemüekre stb.

Egyszerűsített felvétel, okszerű árszabály, legolcsóbb díj, lényeges engedések, könnyeb-bitett lefizetés, fokozatos leszállítása mellett.

Részesítés a tiszta jövedelemben, biztosított tagok (helyi választmány) véleményadása a kár nagyságáról, az évi nyereség 10%-től átengedése, tűzvédeleszköz és oltószerekre egyéb ujitások.

Felvilágosítással áttekintések és bevallási nyomtatványokkal a legnagyobb készséggel és díjmentesen szolgál.

A maros-vásárhelyi főügynökség

az egész Székelyföld, Besztercevidék és Tordamegyére.

Melczér és Milchnél,

pipere, norinbergi és rövidáru üzlet.

(33)

1—1

ZINZ C. fog orvos gyógyít minden fog-bajokat valamint ajánlja művészetileg tett fő-gakat és egész fogsorokat naponta 10-től 12 óráig, délután 3-tól 5-ig. Ittléte 8 nap. Szállása a „Fehér golyó” vendéglőben Nemes J. urnál. (34) 1—1

Előleges jelentés
a világhírű és felülmúlhatlan állatszeliítőnő
Casanova Fáni

asszonynak, ki az ő csodálatosan szelidített vadállataival u. m. oroszlánok, hyena, párducz és far-kasokkal e városban megékeztett és vasárnap április 30-án előadásait megkezdő és minden nap folytatni fogja s ezt a t. cz. kö-zönségnek tudtára adja, ezen kívül bátorítkodom a t. cz. közönséggel tudatni, hogy az oroszlanok ápril 27-én Maros-Vásárhelyt három kölyökkel szaporítottak meg.
Közkívánatra május 6. 7. és 8-án az ál-latokat reggeli 9 órától délután 5 óráig, 20 kr. belépti díj mellett meglehet tekinteni.
A közelebbi értesítést a falragasz adja
tisztelettel
Casanova Fáni,
állatszeliítőnő.
(29) 3—3